

УДК 7.012.001.891

ДЖАЛІЛІАН Ф., НІКОЛАЄВА Т. В.

Київський національний університет технологій та дизайну
**ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОНСТРУКТИВНОЇ ПОБУДОВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ОДЯГУ РЕГІОНІВ ІРАНУ**

Мета. *Виявлення особливостей конструктивної побудови національного одягу різних регіонів Ірану.*

Методика. *Використано загальнонаукові методи літературно-аналітичного, історіографічного та системно-структурового аналізу, що дало можливість провести класифікацію конструкцій національного іранського одягу.*

Результати. *В ході аналізу особливостей конструктивної побудови національного одягу різних регіонів Ірану, визначено оптимальні варіанти використання базових конструкцій в проектуванні сучасного жіночого одягу.*

Наукова новизна. *Вперше досліджено особливості конструктивної побудови національних костюмів різних регіонів Ірану, проведено їх класифікацію, з метою використання в проектуванні сучасного одягу.*

Практична значимість. *Результати проведених досліджень можуть бути використані в проектуванні колекцій сучасного жіночого одягу.*

Ключові слова: *національний костюм, асортимент, композиційні елементи, конструкція, оздоблювальні елементи, регіональні особливості.*

Вступ. Національний костюм вже протягом багатьох років надихає модельєрів-конструкторів на створення цікавих, композиційно насичених моделей одягу. Костюм різних національностей, що проживають на території Ірану відзначається своїми художніми особливостями в кольорі, декорі, асортименті, та надзвичайно цікавих конструктивних побудовах.

Постановка завдання. В роботі проведено дослідження особливостей конструктивної побудови жіночого одягу різних регіонів Ірану та поставлено задачу класифікації базових конструкцій, з метою їх вдосконалювання, у відповідності до сучасних вимог та напрямків моди.

Дослідження проведено по дев'яти основних національних регіонах Ірану, населення яких відзначається самобутньою культурою та яскравим комплексом національного костюма.

Результати досліджень. Центральний регіон Північного Лурестану вирізняється надзвичайно цікавим комплексом жіночого костюма, що має вісім головних складових: дві сорочки, шаровари, жилет, жакет, сюртук, наголовну хустку та шапку.

Основною частиною костюма є сорочка – довга, простого крою, з округлим воротом, що застібується спереду на гудзики. Сорочка має прямий крій, іноді може розширюватись від лінії грудей. На рукавах сорочки є вертикальні розрізи без застібок. Нижня сорочка є одноколірною та виготовляється з шовкової тафти. Верхня сорочка жінок Лурестану може бути двоколірною, яскравих, насичених кольорів. Передня частина сорочки розшивається срібними нитками та монетами. Для виготовлення верхньої сорочки використовується кашмірська тканина (рис. 1а).

Одяг жінок західного регіону Бахтіяр походить від курдів, та складається з восьми складових: сорочки, шаровар, спідниці, жакету, нижніх штанів, наголовної хустки – русарі, шапки або напівтубетейки, чадри.

Сорочка жінок регіону Бахтіяр має достатньо простий крій, трапецієподібну форму, довгі прямі рукава та круглий воріт з розрізом. Довжина сорочки досягає голені, з боків вона має довгі розрізи майже до поясу (рис. 1б). Для її виготовлення використовують кольоровий сатин, передня частина розшивається блискавками та монетами.

Жіночий одяг регіону Кашкай відрізняється солідністю та урочистістю, має також вісім головних складових: сорочку, архалук, нижню спідницю, верхні та нижні шаровари, шовкову хустку, накидку-русарі та капелюшок. Сорочка має пряму або трапецієподібну форму за рахунок бічних вставок трикутної форми. Довжина до низу голені, в бокових частинах розрізи. Рукава довгі, прямої форми із завищеною проймою. Воріт простий, округлий, із застібною на гудзики. Тканина головним чином одноколірна або з малюнком. Верхня частина сорочки багато декорується вишивкою та монетами, а також розшивається спереду блискітками. Іноді сорочка при зборюється по талії на резинку-гашник (рис. 1в).

Іранські курди мають особливий стиль одягу, який відрізняється від інших. Населення іранських курдів проживає в провінціях Курдистан, Хорасан та Західний Азербайджан. Асортиментний комплекс курдського жіночого одягу дуже складний і має одинадцять складових: нижню та верхню сорочки, шаровари, жилет, верхню сорочку-кабу, жилет, коротку кофтинку – яль, спідницю, чалму, наголовну хустку, наголовну пов'язку.

Нижня сорочка має довжину до низу голені, розширюється вставними клинами від лінії грудей. Вона має округлий воріт, що застібується на гудзики та довгі рукава із застібною. Шиється з мадаполаму або бавовняної тканини. Верхня сорочка шиється з парчі та прикрашається блискітками. Має складний крій з вставними клинами з боків та по лінії плеч, а також передню кокетку. По нижньому краю рукава вшивається великий клин, що зазвичай обмотується навкруг зап'ястка, а під час танців його розв'язують та вимахуєть ніби хустинкою. По краях клину та по переду кокетки сорочка багато декорується.

Регіон Керманшах розташований на півдні Курдистану. Комплекс жіночого одягу Керманшаху складається з девяти складових: нижньої сорочки, верхньої сорочки – чаба, жилету, куртки, шаровар, декількох хусток, чалми та чадри. Сорочки цього регіону довгі та просторі, прямого крою, з цільновиклоєними рукавами та трикутними вставками під пахвами. Воріт сорочки має також трикутну форму. Шиється сорочка із ситцю або мадаполаму блакитних, червоних та темно-червоних кольорів (рис. 1 г.)

Курди Західного Азербайджану проживають у північно-західних регіонах, де також мешкає багато турків. Одяг жінок Західного Азербайджану має вісім складових: сорочку, шаровари, архалук, своєрідне двобортне пальто, кушак, хустку, наголовну накладку – русарі та круглий капелюшок. Сорочка жінок Західного Азербайджану довга, вільного крою. Вона може мати відрізню нижню частину, що призбирається трохи нижче лінії талії. Верхня частина сорочки шиється з однотонної тканини, а верхня – з тканини з квітковим малюнком. По низу сорочка може мати оборки. Воріт

трикутний або округлий з розрізом до лінії талії. Рукав може бути з довгим клином, що зав'язується на зап'ястку, або прямим, з трикутними вставками під пахвами (рис. 2а).

Комплекс жіночого одягу Південного Туркменістану складається з сорочки, майки, ряс, штанів, шапки та наголовної хустки. Сорочка має складний крій, розширюється бічними та вставними клинами до низу. Рукава з прямою проймою, м'яко звужуються до низу. Під пахвами є вставки трикутної форми. Горловина овальної форми з розрізом до середини грудей (рис. 2б).

Белуджи населяють південно-східну частину Ірану. Комплекс одягу Белуджи складається з сорочки, ряс, шаровар, наголовної хустки, накидки. Сорочки шийються з тканин темних тонів та багато декоруються вишивкою (рис. 2в). Крій сорочки дуже складний.

Комплекс жіночого одягу Південного узбережжя Оману та Перської затоки дуже легкий та вільний, в зв'язку із жарким та вологим кліматом. Сорочки з тонкої тканини блакитно-синіх та фіолетових кольорів, мають довгі рукава та трикутний виріз. Рукава дуже широкі, викроєні з прямокутного куска тканини, з прямою проймою. Можуть бути широкими по всій довжині або трохи звужуватись до низу. Сорочка багато розшивається по передній частині шовковими нитками. (рис. 2 г).

Аналіз конструктивної побудови жіночого одягу різних регіонів Ірану дав можливість визначити цікаві елементи конструкції, що можуть бути використані в сучасному жіночому одязі (рис. 3). Конструктивні елементи народного костюма надають сучасному одягу зручності, гігієнічності та додаткової художньої виразності.

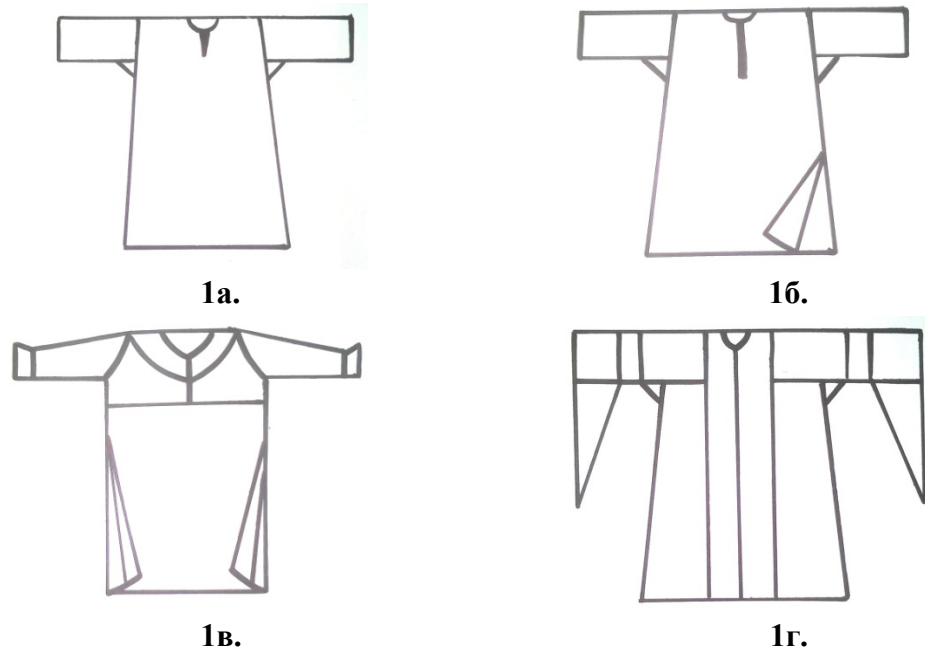

Рис. 1. Конструктивна побудова сорочки

1а. Лурестан
1в. Кашкай

1 б. Бахтіяр
1 г. Керманшах

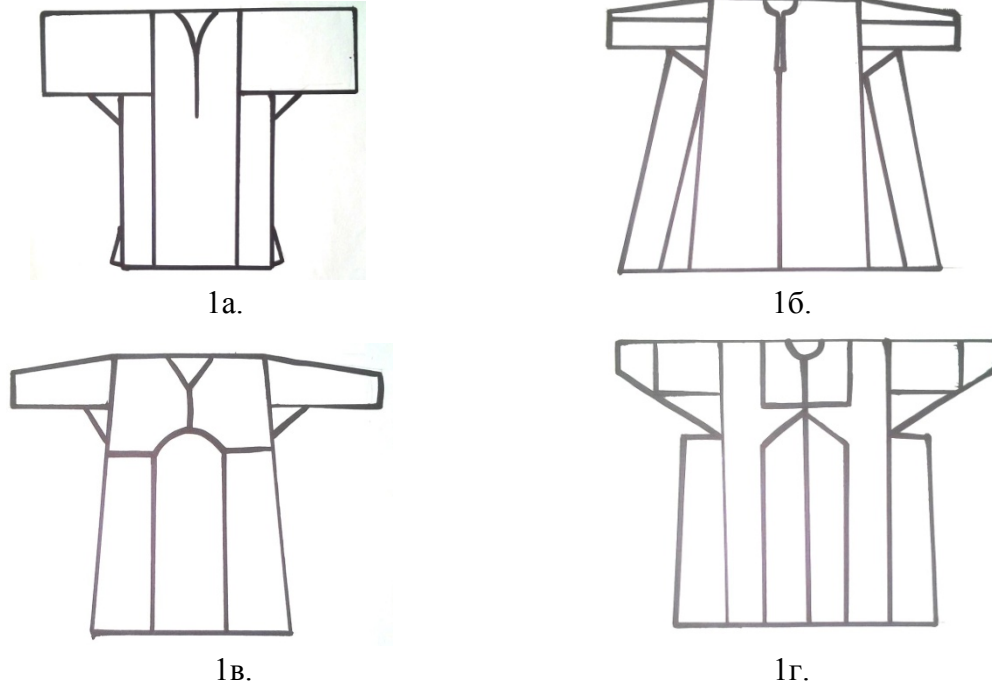

Рис. 2. Конструктивна побудова сорочки

1а. Курди Західного Азербайджану
1в. Белуджи

1 б. Туркмени
1 г. Південне Узбережжя Порт

Рис. 3. Модель сучасної жіночої блузи за мотивами національних сорочок Ірану.

Висновки. Проведення досліджень художньо-композиційних особливостей та конструктивної побудови комплексу жіночого одягу різних регіонів Ірану дали можливість визначення цікавих конструктивно-декоративних елементів, які вирізняються національними особливостями та естетичною своєрідністю. Збереження традицій народного костюма в сучасному жіночому одязі є надзвичайно важливим та актуальним в умовах становлення та розвитку швейних підприємств в промисловості Ірану, що розвивається та розширюється.

Список використаної літератури

1. Араши З. Наша родина Іран. Пер. Лейла Таваколи. Издание 14. Тегеран. 2004. – 207 с.
2. Энциклопедия Ирана. Под ред. Эхсан Яршатер. Том 1. Одежда. Тегеран. Аширкабир. – 2004. – 504 с.

Рекомендовано до публікації д.т.н., проф. Колосніченко М. В.

ИССЛЕДОВАНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ КОНСТРУКТИВНОГО ПОСТРОЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОДЕЖДЫ РЕГИОНОВ ИРАНА

ДЖАЛИЛАЯН Ф., НИКОЛАЕВА Т.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Выявление особенностей конструктивного построения национальной одежды разных регионов Ирана.

Методика. Использованы общенаучные методы литературно - аналитического, историографического и системно - структурного анализа, что позволило провести классификацию конструкций национальной иранского одежды.

Результаты. В ходе анализа особенностей конструктивного построения национальной одежды разных регионов Ирана, определены оптимальные варианты использования базовых конструкций в проектировании современной женской одежды.

Научная новизна. Впервые исследованы особенности конструктивного построения национальных костюмов разных регионов Ирана, проведена их классификация, с целью использования в проектировании современной одежды.

Практическая значимость. Результаты проведенных исследований могут быть использованы в проектировании коллекций современной женской одежды.

Ключевые слова: *национальный костюм, ассортимент, композиционные элементы, конструкция, отделочные элементы, региональные особенности.*

RESEARCH OF FEATURES STRUCTURAL ARRANGEMENT OF NATIONAL CLOTHING OF IRAN

DZHALILAYAN F., NIKOLAEVA T.V.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Detection of structural building features traditional dress from different regions of Iran.

Methodology. Used general scientific methods and analytical literature, historiography and system- structured analysis, making it possible to carry out the classification structures of Iranian national dress.

Findings. In the analysis of structural building features traditional dress from different regions of Iran, optimum use cases in the design of the basic structures of contemporary women's apparel.

Originality. The first time the structural features of the construction of national costumes from different regions of Iran, their classification, to be used in the design of modern clothing.

Practical value. The results of this research can be used in the design collection of contemporary women's apparel.

Keywords: *national costume, range, compositional elements, design, decorative element, regional specialties.*